

Kerékgyártó István

Utolsó menet

Belevetettem magam a legkeményebb edzésekbe, ugyanis kisváltósúlyban engem nevezett az egyesületem az Országos Ifjúsági Ökölvívó Bajnokságra, ahol a hazai pálya miatt népes szurkolótáborra számíthattam. Ekkor már elértem végleges magasságomat, százhatvankilenc centi voltam és hatvankét kiló. Azzal vigasztaltam magam, hogy László Pappot így is négy centivel is túlnőttem. A várható ellenfeleimet az edzőm, Zoli Onkel ismerte, és azt mondta, hogy a döntőhöz közeledve életem legnehezebb meccsei várnak rám, de bízik bennem. Ha észnél leszek, akkor van esélyem.

Kicsit meglepett, hogy nem egyértelműen engem tartott esélyesnek, pedig én így gondoltam. Még soha nem kaptam ki, el sem tudtam képzelni, mi van, ha nem én győzök, és ha eszembe jutott, azonnal elhessegettem a feltételezést. Nekem győznöm kell! Én győzni szoktam, szuggeráltam magam.

Az első ellenfelem egy nagyon gyöngye fiú volt a Velikamuntei Szikrában öklözött, és a második menetben leléptették a technikai fölényem miatt.

Aztán a második nap egy Orsós nevű cigánygyereket fogtam ki, a srác Mrakvaléból jött, ahol nagyon erős a felnőtt csapat. Az első menetben csak kószoltgattuk egymást, láttam, szeretné a külharcot, persze mert jóval hosszabb keze volt, mint nekem, ezért a második menetben, ha tehettem beszorítottam a sarokba és rövid horgokkal meg felütéssel soroztam. Nagyokat kapott, és látszott, nem tud velem mit kezdeni. Csak azért maradt talpon, mert elég ügyesen védte magát, de biztos voltam benne, hogy a pontozóknál egyhangúan megnyertem a menetet. A közönség meg folyamatosan káromgott, mint a varjuk, ha cigányt láttak, mindjárt káromni kezdtek.

A harmadik menetben, már védekezni sem tudott rendesen, rengeteget kapott, de jól állta. Tudtam, hogy megnyertem a mérkőzést, de majd egy percem volt még, és akkor úgy döntöttem, hadd szórakozzon a nép, adok a füstös búrójának, és teljes erőre kapcsoltam, mintha csak ő vezetne. A sarkokba szorítottam, ütöttem a fejét, a testét, ő meg kétségbeesetten menekült, de mindig utolértem. Add föl, gondoltam magamban, de nem adta, én meg csak püföltem. Láttam, ahogy Zoli Onkel int, közelebb mentem, és hallottam, ahogy mondja:

Nem kell megölnöd. Már győztél.

Mi az, hogy nem kell megölnöd? Dehogynem, gondoltam. Hisz az ellenfelem! A legjobb tudásom szerint kell küzdenem. Mindig, mindent beleadni. Amíg ki nem ütöm, vagy föl nem adja.

De nem adta föl. Nem tudom, mire számított, mert ütöttem, mint a répát. Már csúszott is össze, mikor megszólalt a gong. A játékvezető begyűjtötte a pontozóbíróktól a lapokat, közénk állt, és fölemelte a kezem. Győztem! Megint győztem, kezdtem el ugrálni. Megtapsoltak, de nem zúgott annyira az a taps, és mikor az ellenfelem meghajolt, őt is megtapsolták.

Bosszantott, hogy szinte akkora tapsot kapott, mint én. Hát hülyék ezek? Itthoni pálya, és a híveim ezt a vesztes kriplit tapsolják?

A vacsora után, intett Zoli Onkel, hogy üljek át hozzá.

Luko, nagyon figyelj rám, mesélek neked valamit, ami hasznodra lehet a további pályádon. A te dolgod, hogy megszívleled-e, de nekem ezt el kell mondanom, kezdte, ami megijesztett, mert nem szokott ilyeneket mondani.

Persze, hallgatom, Zoli Onkel!

Még vagy tíz éve egy nemzetközi tornán az esti iszogatásnál megkérdeztem Zsiga Ádlert, a híres edzőt, hogy mondd Zsiga, te, akinél senki nem ismeri jobban László Pappot, miben látod az ő nagyságát. És tudod, mit felelt?

Nem, ráztam meg a fejem.

Az emberségében. Hogy nem csak jó sportoló, de jó ember is. Zsiga azt mondta, hogy László már a kezdetektől ilyen. A háború után, a négy év hadifogságból hazatért, sokat szenvedett, többszörös középsúlyú bajnokkal, Csontoskal került össze. Az utolsó csatába induló aggastyán és az ifjú titán harca volt ez. Csontosnak csak egy lehetősége volt: teljes erővel támad, és esetleg behozhatatlan előnyre tesz szert, ne adjisten, becsúszik egy KO. László azonban jobb volt már az első menetben, és innentől Csontos már csak a szép halálért küzdött. Hogy ne szégyenüljön meg. A második menet derekán László elkapta egy szörnyű gyomorhoroggal, a földre küldte, de felállt, az edző be akarta dobni a törülközőt, de Csontos nem engedte. Folytatta. Igaz, más taktikával, most már inkább hátrált, hajladozott. És László nem használta ki a leütés utáni pillanatok védtelenségét. Végigjátszotta a három menetet, bravúrosan bokszolt, de úgy hogy az öreg talpon maradjon. László persze nagy pontaránnyal győzött, de a nagyobb tapsot a búcsúzó Csontos kapta. A boksztól költészet, amihez költők kellene, nem fűzfapoéták, főleg nem hentesek, Luko. És te lehetnél költő! Érted?

Megrántottam a vállam.

Ádler azt mondta nekem, hogy László soha nem várt kegyelmet, de adott kegyelmet, azokkal szemben, akik vártak is és adtak is, illetve, akik nem vártak és nem adtak. Ahogy téged néztelek ma, nem sok kegyelmet adtál.

Mindent szabad, amit a szabálykönyv megenged, és semmi olyat nem tettem, amit tiltana. Győzni akartam.

De győzhettél volna úgy is, ha kegyelmet adsz. Elegánsabb lett volna, jobban szerettek volna a nézők, a bírók, és a versenyzők is, akiktől hogyan vársz majd kegyelmet, ha egyszer rászorulsz.

Nem szorulok rá.

Ezt hogy érted?

Úgy, hogy holnap meg holnapután is győzni fogok.

Na, menj aludni, mondta, kemény napod lesz holnap.

Miközben mentem fölfelé a szobámba, magamban füstölögtem: Minek legyek én kegyes a bunyóban? Én nyerni akarok, nem Teréz anya vagyok, hanem egy harcos!

Másnap kezdődtek az elődöntők, de ezek már a városi színház színpadán fölépített ringben folytak. Különös érzés volt belépnem ide, ahol korábban több darabot is láttam. Még néhány jegyszédőt is fölismertem, gondolom, nekik eszükbe sem jutott, hogy az az egykor cingár kis kölyök áll most kigyúrva a színpadon, aki két éve jegy nélkül többször is beengedtek. Az aranyozott stukkók, díszes erkélyek alatt a vörös bársonyszékekben most nem öltönyös urak és elegáns hölgyek ültek, hanem döntő többségében pulóveres vagy ingujjra vetkőzött férfiak. És persze ott voltak a női drukkerek is, tekintetükben a sóvár vággyal, hogy vért lássanak. Zsenge fiúk vérét.

A színpadon a ring mögött ültek a pontozóbírák, két oldalt az országos szövetség emberei, meg persze a városi nobilitások; tanácsi meg pártbizottsági vezetők. Csupa férfi, sötét öltönyökben, széles, színes, ferdecsíkos nyakkendőkben.

Egy Spranceana nevű srác lett az ellenfelem, akit az előző nap megnéztem, és olyan jónak tűnt, hogy tudtam, kemény meccs lesz. Megrettentem. Először éreztem, hogy kikaphatok, és úgy gondoltam, abba belehalok, ezért kidolgoztam egy taktikát, amit persze nem mondtam el Zoli Onkelnek. Némileg kibővítettem előző napi elvemem: mindent szabad, amit a szabálykönyv megenged, amit meg nem, azt ne vegyék észre. Tudtam, hogy a mérkőzés elején a vezetőbírónak meg kell vizsgálni a versenyzők kezén a kesztyűt, de ez inkább csak formalitás, éppen csak érinti őket, ezért még mielőtt felhúzta volna a kezemre Zoli Onkel a bal kesztyűmet, szétnyomtam a tömést, a mutató ujjam fölé egy kis puklit képezve. Szabad szemmel alig lehetett látni, Zoli Onkel sem vette észre, és a bíró se.

Óvatosan kezdtem, kitáncoltam az ütőtávolságból, egy olyan szöveget vártam, ahol se a vezetőbíró, se a pontozók nem látják, amikor ütök. Az első menet végén aztán összejött, a bíró Spranceana takarásában volt, mögöttem meg a pontozók, amikor hirtelen közel léptem, bevittem a fejére egy bal horgot, és ugyanabban a ritmusban lefejeltem a jobb szemöldökét. Azonnal vérezni kezdett. Az arc legerősebben vérző területe a szemöldök. A bírák mind azt hitték, csak az ütésből ered a sérülés, de valószínű, Zoli Onkel, aki a piros sarok mögött háttal állt nekem, látta, mi történt. A bíró megállította a meccset, a fiú kapott egy gyors kezelést, de hamarosan szünetet gongattak. A szünetben Zoli Onkel nem szólt hozzám. Letörölt, inni adott, legyezett, de nem biztatott, nem adott utastásokat, mint máskor.

A második menetben folyamatosan ellenfelem jobb szemöldökére mentem. Nem is kellett tisztán eltalálnom, elég volt egy kis maszatolás, főleg a preparált kesztyűmmel, és már vérezett is. A vér belecsorgott a szemébe, egyre rosszabbul

látott, ezért folyton törölgette, szétkente a vért, egyre több vörös folt jelent meg az arcán, a testén. Én meg csak ütöttem az egyre jobban vérző sebet. A mérkőzést megint leállították, az orvos megvizsgálta a srácot, majd a bíró maga mellé rendelt bennünket, és fölemelte a kezem.

Sérülés miatt a versenybírósg lelépteti Jürgen Spranceanát, győz a piros sarokban Luko Voditi!, mondta a hangosbemondó.

Zoli Onkel hidegen gratulált, és nem is láttam többé aznap. Tudtam, hogy haragszik, de be kellene látnia, gondoltam, hogy a győzelem a fontos, amit ezúttal az ő tanácsaival aligha érhettem volna el.

Még hogy a jellem teszi a bajnokot! Hát most bebizonyítottam, hogy nem: vérzett, és leléptették, nem jellemmel győztem le, hanem egy ravasz trükkel. Inkább gratulálna, hogy ilyen eredményes taktikát dolgoztam ki, amivel már a második menetben megnyertem az elődöntőt.

A döntőmön tele volt a színház. Rajtam kívül a hazaiak közül csak egy papírsúlyú srác került a döntőbe, de reggel mindjárt ki is kapott, így már csak bennem bízhatott a hazai közönség, hogy mégis lesz országos ifjúsági bajnokuk. Reggel Zoli Onkel egészen normálisan viselkedett. A bemelegítés közben elmondta, hogy főleg az ellenfelem jobbegyenesére vigyázzak, és mivel magasabb nálam, a beharcot erőltessem a szokásos hármas, négyes kombinációkkal.

A fiú, egy bizonyos Erős, a Srednistadi Červená Steában öklözött, ami a néphadsereg központi csapata volt, és évek óta ők nyerték az országos csapatbajnokságot. A kesztyűmet nem sikerült megpiszkálnom, amit baljós előjelnek tartottam. Az ellenfelem rettenetes iramban kezdett, én inkább menekültem, mint támadtam, hajoltam, szaladtam előle, ütöttem jó pár luftot, ami fárasztóbb, mintha betalál egy ütés. Hamar kimerültnék éreztem magam. Többször átfogtam a nyakát, támaszkodtam, a bíró először csak figyelmeztetett, aztán fogásért megintett. Az első menet végén újra rátámaszkodtam, és megpróbáltam lefejelni, hátha megsérül, de nem sérült meg, ezért meg figyelmeztettek.

A szünetben nagyon különösen viselkedett Zoli Onkel, ahelyett, hogy bíztatott volna, vagy hallgat, mint a múltkor, a következőt mondta:

László Papp amatőrként a százkilencvenhárom mérkőzésből nyolc meccset elvesztett. Őt is megverték. Nem is egyszer. Te még soha nem kaptál ki. Jobb tisztességesen veszíteni, mintha szabálytalanságok miatt leléptetnek. Szedd össze magad!

Nem tudtam válaszolni, annyira lihegtem a fáradtságtól, de fölháborított, hogy a vereségről pofázik nekem, és nem arról, hogy győznöm kell! Miféle edző ez? László Papp győzelmeiről beszéljen nekem, ne a veréseiről!

A második menetben mindent bevettem, de semmi nem jött be. Túl jól védekezett ez az Erős. Majdnem meghaltam, annyira győzni akartam, megint rátámaszkodtam, és fejeltem, de most már megintettek. Ha még egy intést begyűjtök, leléptetnek, futott át az agyamon, de egyre kevésbé tudtam józanul

mérlegelni. Már nem fejből, hanem érzelemből bokszoltam, mint egy hülye kezdő rohantam bele a pofonokba. Egy ilyen bekapott kemény jobbegyenes után elborult aggyal egy mélyütést vittem be a fiúnak, és amikor felém dőlt, térdrel ágyékon rúgtam. A bíró azonnal leállította a mérkőzést, nem figyelmeztetett, csak kihirdette győztesnek Erőst.

Kiderült, a sorozatos szabálytalanságok miatt nemcsak leléptetett, hanem olyan súlyosnak ítélte a rúgást, hogy kizárt a versenyből. Ez azt jelentette, hogy a második helyezettnek járó ezüstérmét sem vehettem át, és a kizárás miatt fegyelmi tárgyalásra számíthattam.

Iszonyatos szégyent vagy inkább megsemmisülést éreztem. Kezet fogtam Erőssel, aztán oda kellett mennem az edzőjéhez is, aki csak előrenyújtotta a kezét, és rám se nézett. Mint egy darab szart, úgy kezelt.

Az öltözőbe rohantam, és fürdés nélkül otthagytam a versenyt. Senkivel nem beszéltem aznap. Veszítettem. Méghozzá nagyon csúnyán. A mellemben szúrásszerű fájdalmat éreztem, rám tört a zokogás, és tudtam, nem akarok többé bokszolni.

Soha többé senkivel nem szeretnék kiállni a szorítóban.

Nálam jobbak is vannak, ez ma kiderült. Mindaz, amiben évek óta bíztam, a csúcsról, amire már jó ideje kapaszkodom, és majdnem elértem, úgy éreztem, most a szakadékba zuhantam. Mélyebbre, mint ahonnan indultam. Eltékozoltam két évet.

Másnap az iskolában senkinek nem szóltam a vereségről, és úgy látszott, nem olvasták a helyi lapban a tudósítást a versenyről. Egész nap a jövőmön töprengtem, akkor most hogyan tovább? Végül arra jutottam, hogy hamarosan itt a második félév, aztán az érettségi, és hozzászoktam már ahhoz a kalóriapénzhez, hülyeség lenne lemondani róla. Úgyis eltiltanak néhány hónapra, lejárok edzegetni, felveszem a pénzt, aztán majd csak lesz valahogy. Egyben biztos voltam: Többet nem állok ki senkivel a ringben. Nem tudom elviselni a vereséget, a győzelem pedig egyre bizonytalanabb lett. Úgy éreztem, elhagyott a bunyó, végeztünk egymással.

A hétfői edzésen pontosan megjelentem, de Zoli Onkel, ahelyett, hogy kiadta volna a feladatokat, behívott az irodájába. Néztem a megbarnult fotókat a falon, a boldog győzteseket, és belefacsarodott a szívem, hogy nekem már nem lesz itt fotóm a falon, pedig korábban hányszor elképzeltem, ahogy Zoli Onkel mutogatja a képemet, hogy nézzétek, ez itt az Olimpiai eredményhirdetés, és ha hiszitek, ha nem, Luko Voditi is nálam kezdett. Mindjárt megláttam benne a talentumot. Hát, erre már nem kerül sor, bámultam a képeket.

Látod, azt a feliratot?, mutatott egy hosszú fecnit a falon.

Persze, hogy látom, feleltem.

Akkor olvasd föl hangosan!

Muszáj?

Muszáj, emelte föl a hangját.

Amíg nem tudnak nemesebb vetélkedést kitalálni annál, hogy két férfi az öklével vív meg egymással – nem kell félteni az ökölvívást. Joe Louis, olvastam kedvetlenül.

Ökölrel, érted? És nem fejjel meg lábbal. Ha ezen nem változtatsz, akkor vége a sportkarrierednek. Adok neked még egy esélyt, mert tehetséges vagy, de meg kell tanulnod veszíteni!

Mennyi eltöltést kapok, mester, kérdeztem.

Úgy hallottam, öt hónapot. Ez azt jelenti, hogy jövő májusban játszhatasz legközelebb meccset. Amit csináltál, arra még Adler mester sem gondolt. Te kegyelmet vársz, de nem adsz senkinek kegyelmet, ha ezen nem változtatsz, és nem tanulsz meg veszíteni, mert szépen veszíteni nemesebb, mint csúnyán győzni, akkor én befejeztem veled. Megértetted?

Meg, feleltem bűnbánón. Mert kellett a jövő félévre a kalóriapénz, de tudtam, nem játszom többé meccset.

Na, indulj, melegítsél be, majd megyek, és elmondom, mi lesz a mai penzumod.

Ezen az edzésen már egészen másként ütöttem a bokszzsákot, mint korábban. Alibiztem. Nem adtam bele a teljes erőmet, mert tudtam, hogy nem lesz rá szükségem. Csak arra vigyáztam, ne vegyék észre ezt, hogy megkapjam azt a kurva pénzt. Nem tudtam elmagyarázni az edzőmnek, hogy én nem engedhetem meg magamnak, hogy ne nyerjek. Nekem mindenáron nyernem kell, mert ahonnan én jövök, onnan csak így lehet. Különben eltipornak, a sárban ragadok, mint a hülye apám meg a bátyám. Ha a boksszal nem érem el a győzelmet, akkor megyek tovább. Hogy hova, azt még nem tudtam.